

Trump đang bị kẹt giữa hai sự thật. Cả hai đều không có lợi cho người dân Mỹ.

Jonah Goldberg / Hướng Dương biên dịch

[Trump is stuck between two realities. Neither serves the American people](#)

Bình thường ra tôi chỉ lo các biến cố mới có thể làm cho một bài báo không còn giá trị. Nhưng với cuộc chiến Iran thì khỏi lo. Tôi không phải thay đổi tựa đề hay đi ngược lại một bài của Tổng thống đăng trên Truth Social vì những gì tôi nói về tình hình hiện tại không còn phù hợp với thực tế nữa.

Hôm mùng 8 tháng 4, Nick Catoggio, đồng nghiệp của tôi làm việc cho tờ Dispatch, đã gọi cuộc giàn xếp ngừng bắn trước đó với Iran là “thứ thỏa thuận của Schrödinger”. Ý của Nick muốn ám chỉ đến cuộc xét nghiệm tư tưởng nổi tiếng của nhà vật lý học Erwin Schrödinger, người đã cố tìm cách giải thích sự bất thường của “nguyên lý chồng chất” trong vật lý lượng tử. Một con mèo đặt trong cái hộp, cùng một lúc, có thể chết có thể sống cho đến khi bạn mở cái hộp đó ra mới biết. Schrödinger muốn minh họa ý tưởng phi lý cho rằng các hạt nguyên tử không phải là bất cứ một mà là một “chùm xác suất”.

Chính quyền Trump đang kẹt trong một đám những lời ông nói mà ông không chắc chắn. Chiến tranh đã kết thúc. Chiến tranh vẫn đang diễn ra. Chiến tranh không còn là chiến tranh. Chúng ta đã thỏa thuận, nhưng thực ra chưa thỏa thuận, nhưng sắp thỏa thuận. Chúng ta đã hủy diệt quân đội Iran. Không, quân đội Iran vẫn còn nguyên vẹn. Chúng ta muốn thay đổi chế độ. Không, chúng ta không muốn thay đổi chế độ. Chúng ta đã làm được chuyện đó rồi. Cách đây một năm chúng ta đã “xóa sổ” chương trình hạt nhân của Iran. Chúng ta đã phải gây chiến vào tháng Hai để ngăn chặn chiến tranh hạt nhân. Eo biển Hormuz mở, đóng, hay nửa đóng nửa mở. Không có thỏa thuận nếu không “đầu hàng vô điều kiện”. Hãy cố thỏa thuận!

Nhiều thứ diễn ra đồng thời có thể làm cho chúng ta không còn biết đi hướng nào, nhất là khi đa số người dân Mỹ không hề nghĩ đến chuyện chiến tranh với Iran cho đến khi cuộc chiến đã bắt đầu. Tổng thống Trump đã không chuẩn bị cho người dân biết hay tham khảo ý kiến Quốc hội trước vì ông nghĩ cuộc chiến chỉ trong vài tuần sẽ kết thúc bằng một chiến thắng vẻ vang.

Đã có một sự tính toán sai lầm ngày từ lúc mở màn: ám sát Ayatollah Ali Khamenei lãnh tụ tối cao và hầu hết những lãnh tụ cấp cao của Iran ngay trong ngày đầu tiên của cuộc chiến. “*Gửi đến người dân Iran anh hùng và tự hào, tối nay tôi thông báo rằng giờ phút dành lại tự do của các bạn đã đến,*” Trump tuyên bố vào ngày 28 tháng 2. “*Khi chúng tôi kết thúc cuộc chiến, hãy chiếm lấy chính quyền của các bạn. Nó sẵn sàng thuộc về các bạn. Có lẽ đây sẽ là cơ hội duy nhất các bạn có được trong nhiều thế hệ.*”

Tôi ủng hộ việc thay đổi chế độ ở Iran và không thương tiếc Khamenei hay các tay sai của ông ta. Nhưng khi bắt đầu một cuộc chiến mà giết chết các lãnh đạo hàng đầu của chế độ, thì đương nhiên những người còn sống sót phải kết luận rằng bạn đang có ý định thay đổi chế độ.

Khamenei là một tên cuồng tín hung bạo, nhưng ông ta lại khá thận trọng. Ông ta thích đe dọa đóng cửa eo biển Hormuz hoặc tấn công các đồng minh trong khu vực, nhưng ông lại không thực sự muốn làm điều ông nói, vì ông sợ sẽ gây ra chiến tranh và làm sụp đổ chế độ. Các giáo sĩ và tay sai của Lực lượng Vệ binh Cách mạng Hồi giáo cũng không phải là không có lý do khi tin rằng nếu họ mất quyền lực thì họ sẽ bị người dân Iran, những người mà họ đã đàn áp dã man trong nhiều thập kỷ, hành hình.

Khi bắt đầu bằng một cuộc chiến lật đổ chế độ, ông Trump đã không còn lý do nào để chế độ này không làm liều. Khi bạn không còn gì để mất — nhất là khi bạn là một kẻ cuồng tín tôn giáo theo chủ nghĩa thiên niên kỷ — thì một chiến lược “Alamo của Ba Tư” rất có ý nghĩa. Vì vậy, Iran đã đóng cửa eo biển Hormuz và tấn công các nước láng giềng.

Nhưng hóa ra không phải là một “Alamo”. Trong cuộc đấu trí, Trump đã ngập ngừng. Mức chịu đựng sự trừng phạt của chế độ Iran — cho đến nay — đã tỏ ra lớn hơn mức chịu đựng của Trump và các đồng minh vùng Vịnh của chúng ta. Về mặt quân sự, chúng ta có thể dứt điểm, nhưng sẽ phải dùng đến bộ binh và gây ra

thêm hỗn loạn kinh tế. Khi mà Trump đơn phương phát động một cuộc xung đột, không với sự ủng hộ tiên quyết của Quốc hội, NATO hay người dân Mỹ, thì đứng về mặt chính trị ông không có đủ tư cách để làm chuyện đó.

Nhưng đó mới chỉ là một nửa vấn đề. Trump muốn chiến tranh kết thúc nhưng ông ta lại không muốn bù tiền – về quân sự, kinh tế, chính trị – cho những tổn thất ông gây ra. Vì vậy, ông muốn đạt được một thỏa hiệp chấm dứt chiến tranh. Nhưng không có một thỏa hiệp nào mà không đi kèm với một cái giá tương đương phải trả. Bất kỳ thỏa hiệp nào, như thỏa hiệp định Tổng thống Obama đã đạt được với Iran, cũng sẽ đều rất khó chấp nhận. Nhưng người Iran tin chắc rằng họ sẽ có được một thỏa hiệp vừa ý họ, và họ sẵn sàng chịu kéo dài bao lâu cũng được.

Kết quả là Trump đang bị kẹt trong chính cái bẫy do mình tạo ra. Ông ta nghĩ rằng mình có thể thoát ra bằng cách giản dị là khẳng định một thực tế không có thật. Khi thị trường tài chính nổi sóng gió, ông ta tuyên bố một lối thoát mà nói cho cùng chỉ là chuyện viễn vông. Khi Iran chấp nhận một thỏa hiệp tương tự như thỏa hiệp với Obama thì Trump lại bắt đầu đe dọa trở lại.

Câu chuyện chiến tranh Iran không thể kéo dài mãi mãi. Nhưng tôi tin chắc rằng nó sẽ còn kéo dài rất lâu, sau khi bài báo này không còn ai nhớ tới.